

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ СІМ'Ї: СІМЕЙНИЙ ПАТРОНАТ – ІННОВАЦІЙНА СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА

Запитання-відповіді

1. Що таке сімейний патронат?

Сімейний патронат – це професійна комплексна послуга, що передбачає: тимчасовий догляд і виховання дитини, яка опинилася в складних життєвих обставинах, потребує захисту, в сім'ї патронатних вихователів, та одночасне надання фахівцями соціальної сфери інтенсивних підтримуючих послуг сім'ї дитини для відновлення її здорового функціонування.

2. Що забезпечує сімейний патронат?

- терміновий захист та забезпечення першочергових потреб дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах, в умовах сім'ї;
- сімейне середовище для дитини незалежно від її правового статусу, підтримку і реабілітацію дитини на різних етапах кризи в сім'ї;
- персональну відповідальність за долю дитини на період перебування у сім'ї патронатних вихователів;
- можливість працівникам служби у справах дітей, соціальним працівникам оцінити потреби дитини та здатність біологічних батьків опікуватися нею;
- створює сприятливі умови для подолання батьками складних життєвих обставин, що спричинили влаштування дитини до відділення сімейного патронату;
- здійснення заходів з захисту прав дитини та притягнення до відповідальності батьків;
- підбір для дитини, в разі необхідності, сімейної форми влаштування, що відповідатиме її потребам та інтересам (наприклад, усиновлення, прийомна сім'я, ДБСТ).

3. Що таке відділення сімейного патронату?

Відділення сімейного патронату створюється в Центрі соціально-психологічної реабілітації (нині Притулок для дітей № 1) Служби у справах дітей м. Києва у рамках проведення експерименту.

Відділення складається з:

- сектору супроводу – соціальний працівник та практичний психолог – надають підтримку патронатним сім'ям, здійснюють їхній супровід, заходи із захисту дитини та підтримки біологічних батьків (осіб, які їх замінюють)
- групи патронатних сімей – сімей, які забезпечують тимчасовий догляд та виховання в своїй сім'ї дитини, направленої згідно договору (один із членів подружжя є патронатним вихователем – працівником відділення сімейного патронату).

4. Які діти можуть бути влаштовані до відділення сімейного патронату?

До відділення сімейного патронату *можуть бути влаштовані* діти, які потрапили в складні життєві обставини, а саме:

- новонароджені діти, залишені в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, або яких відмовилися забрати батьки чи інші родичі;
- підкинуті, знайдені діти
- безпритульні діти;
- діти з сімей, в яких існує загроза їх життю та здоров'ю;
- діти, які зазнали насильства, жорстокого поводження;

За підтримки:

Міністерства соціальної політики України

Сімейний патронат:
запровадження
кращих практик
альтернативного
догляду дітей, які
тимчасово
залишилися без
батьківського
піклування (2011-2013)

Мета проекту:
Зменшити рівень
інституціоналізації дітей,
які потрапили в складні
життєві обставини,
залишилися без
батьківського піклування
шляхом запровадження
механізму термінового
реагування та послуг
сімейного патронату у м.
Києві

Виконавець проекту:
Міжнародна благодійна
організація «Партнерство
«Кожній дитині»

Партнери проекту:

Служба у справах дітей
м. Києва

Київський міський центр
соціальних служб для сім'ї,
дітей та молоді

Контакти:

Партнерство
«Кожній дитині»
а/с 142, м. Київ, 04212
Тел.: 050 330 51 79
info@p4ec.org.ua;
www.p4ec.org.ua

- діти, батьки або особи, які їх замінюють, померли, безвісно відсутні;
- інші діти, які за різних обставин певний час не можуть перебувати у власній сім'ї або їхні батьки чи особи, які їх замінюють, не можуть піклуватись про них.

До відділення сімейного патронату можуть бути влаштовані діти віком від народження до 18 років. Діти, старші 14 років, влаштовуються за їх власної згоди та згоди патронатних вихователів.

5. Хто може бути ініціатором влаштування дитини до відділення сімейного патронату?

Ініціатором влаштування дитини до відділення сімейного патронату можуть бути:

- батьки чи один із батьків дитини, яка опинилася в складних життєвих обставинах;
- сама дитина;
- соціальний працівник, який супроводжує сім'ю, яка опинилася в складних життєвих обставинах;
- працівник служби у справах дітей;
- вчитель, шкільний соціальний педагог чи психолог, лікар, дільничний міліціонер, інший фахівець соціальної сфери;
- будь-який громадянин чи установа, які виявили дитину в складних життєвих обставинах.

6. Який термін перебування дитини у відділенні сімейного патронату?

Термін перебування дитини у відділенні сімейного патронату залежить від потреб дитини та обставин, що спричинили влаштування дитини, але не може перевищувати 6 місяців.

7. Хто такий патронатний вихователь?

Патронатний вихователь – це працівник відділення сімейного патронату, який на основі договору *приймає у свою сім'ю* дитину, влаштовану до відділення, здійснює її догляд та виховання в терміни та на умовах, визначених договором.

8. Хто може бути патронатним вихователем?

Патронатними вихователями можуть бути громадяни України віком від 35 до 60 років (для жінки) і від 35 до 65 років (для чоловіка), які:

- перебувають у зареєстрованому шлюбі;
- проживають на спільній житловій площі;
- мають позитивний досвід виховання дітей;
- одна (один) з яких виконання обов'язків патронатного вихователя не поєднує з іншою трудовою діяльністю;
- пройшли курси спеціальної підготовки;
- відповідають іншим вимогам, визначеним у чинному законодавстві (див. Положення про прийомні сім'ї).

9. Які цілі патронатних вихователів?

Цілі патронатних вихователів:

- створення безпечного середовища для дитини;
- попередження потрапляння дитини до інтернатних закладів;
- задоволення базових потреб дитини в сімейних умовах;
- забезпечення прав дитини;
- виховання та розвиток дитини.

За підтримки:

Міністерства соціальної політики України

**Сімейний патронат:
запровадження
кращих практик
альтернативного
догляду дітей, які
тимчасово
залишилися без
батьківського
піклування (2011-2013)**

Мета проекту:

Зменшити рівень інституціоналізації дітей, які потрапили в складні життєві обставини, залишилися без батьківського піклування шляхом запровадження механізму термінового реагування та послуг сімейного патронату у м. Києві

Виконавець проекту:

Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині»

Партнери проекту:

Служба у справах дітей м. Києва

Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Контакти:

Партнерство
«Кожній дитині»
а/с 142, м. Київ, 04212
Тел.: 050 330 51 79
info@p4ec.org.ua;
www.p4ec.org.ua

**Сімейний патронат:
запровадження
кращих практик
альтернативного
догляду дітей, які
тимчасово
залишилися без
батьківського
піклування (2011-2013)**

Мета проекту:

Зменшити рівень інституціоналізації дітей, які потрапили в складні життєві обставини, залишилися без батьківського піклування шляхом запровадження механізму термінового реагування та послуг сімейного патронату у м. Києві

Виконавець проекту:

Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині»

Партнери проекту:

Служба у справах дітей м. Києва

Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Контакти:

Партнерство
«Кожній дитині»
а/с 142, м. Київ, 04212
Тел.: 050 330 51 79
info@p4ec.org.ua;
www.p4ec.org.ua

10. Які завдання патронатних вихователів?

Завдання патронатних вихователів:

- забезпечення догляду, виховання, збереження життя та здоров'я дитини в період її перебування в патронатній сім'ї;
- участь в створенні й реалізації індивідуального плану роботи з дитиною;
- соціально-педагогічна підтримка дитини, яка опинилася в складних життєвих обставинах;
- забезпечення належних умов для проживання, харчування, навчання, фізичного та духовного розвитку;
- сприяння медичній, психологічній і соціальній реабілітації дитини;
- сприяння оздоровленню дитини;
- створення умов для підтримки контактів дитини з її біологічними батьками, родичами, окрім випадків, коли це може завдати шкоди життю і здоров'ю дитини; формування прив'язаностей дитини і її батьків;
- підготовка дитини до повернення в біологічну сім'ю чи влаштування в іншу форму сімейного виховання;

11. Які права патронатних вихователів?

- брати участь в розробці договору про влаштування дитини у свою сім'ю;
- отримувати інформацію про стан здоров'я, психічний та фізичний розвиток дитини, яка влаштовується у сім'ю;
- визначати форми і методи виховання і розвитку дитини в межах повноважень, визначених договором про влаштування дитини;
- отримувати допомогу та консультації щодо догляду, виховання, розвитку дитини;
- представляти інтереси дитини у відповідних установах та організаціях в межах повноважень, визначених договором про влаштування дитини;
- звертатися до відповідних органів щодо вирішення питань, пов'язаних із забезпечення прав дитини, функціонування сім'ї;
- відмовити у влаштуванні в свою сім'ю дитини старше 14 років або у разі, якщо влаштування дитини може негативно вплинути на задоволення потреб інших дітей, в т.ч. власних;
- відпочивати у місці й у період оздоровлення влаштованих і біологічних дітей;
- отримувати пільги передбачені чинним законодавством.

12. Які обов'язки патронатних вихователів?

- нести персональну відповідальність за життя та збереження здоров'я дитини, тимчасово влаштованої до сім'ї патронатного вихователя, її фізичний та психічний стан;
- дотримуватися конфіденційності інформації про дитину та її батьків, що може завдати шкоди дитині та її сім'ї;
- дотримуватися вимог договору про влаштування дитини.

13. Яку фінансово-матеріальну підтримку будуть отримувати патронатні вихователі?

Патронатний виховатець отримує заробітну плату у закладі, де працює. Соціальна допомога на утримання влаштованих дітей виплачується у розмірі двох прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку за кожен місяць її перебування.

За підтримки:

Міністерства соціальної політики України

14. Чим сімейний патронат відрізняється від прийомної сім'ї, ДБСТ?

	Прийомна сім'я та ДБСТ	Сімейний патронат
Отримувачі послуг	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Діти, які опинилися в СЖО, та їхні сім'ї, діти, залишені без батьківського піклування
Мета влаштування дитини	Забезпечення виховання дитини в умовах сім'ї	Забезпечення догляду, виховання, реабілітації дитини в період подолання її сім'єю складних життєвих обставин, або пошуку найбільш оптимальної форми постійного влаштування дитини та захист її прав.
Права та обов'язки	Майже прирівняні до опікунів	Визначаються рішенням органу опіки та піклування (договором) щодо кожної дитини та поділяються між біологічними батьками, патронатним вихователем та уповноваженим закладом
Хто може створити	Одна особа або подружжя	Тільки подружжя, один із членів є працівником уповноваженого закладу
Термін влаштування дитини	В залежності від потреб, необмежений в часі до повноліття дитини (до виповнення дитині 23 років)	В залежності від потреб, але не більше чим на 6 місяців
Одноразова фінансова допомога для рідної сім'ї дитини	-	За рішенням органу опіки призначається для підтримки сім'ї та вирішення ключової проблеми (у випадку здатності батьків опікуватись дитиною)
Оплата праці	35% від виплат на утримання дітей	Офіційна заробітна плата співробітника уповноваженого закладу;
Оплата праці соціального працівника, який супроводжує	1 працівник на 10 прийомних сімей	1 працівник веде справи дітей влаштованих до ВСП (мінімум 1 працівник на 2 сім'ї)

15. Куди звертатися, якщо Ви хочете стати патронатними вихователями?

тел. 456-85-54 – Гонтаренко Олена Василівна - начальник відділу Київського міського ЦСССДМ

тел. 484-05-23 – Березіна Валентина Олександрівна - начальник відділу служби у справах дітей Київської міської державної адміністрації

тел. 545 13 14 – телефон Центру екстренної допомоги.

За підтримки:

Міністерства соціальної політики України